

(สำเนา)

รับที่ ๒๖๖/๒๕๖๓ วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
กระทู้ถามแยกเฉพาะที่ ๑๓๔

สภาผู้แทนราษฎร

๙ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอให้กำหนดมาตรการการปกป้องนักเรียน จากการถูกรุ หรือโรงเรียน บังคับให้หมอบกราบ
โดยไม่สมัครใจ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังต่อไปนี้

การหมอบกราบ นั้น ถือเป็นการแสดงความเคารพและนับถือ ตามวัฒนธรรมไทย แต่การหมอบกราบนั้น ควรจะต้องเป็นการกระทำด้วยความสมัครใจ เช่น การกราบพระพุทธรูปในพุทธพิธี การกราบพระอริยสงฆ์ในพิธีกรรมทางศาสนา เป็นต้น แต่ปัจจุบันมีหลายโรงเรียนมีการบังคับทั้งทางตรง หรือใช้วิธีการกดดันในทางอ้อม เพื่อให้ให้นักเรียนหมอบกราบในพิธีกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนเลย อาทิ การหมอบกราบต้อนรับผู้อำนวยการที่เข้ามารับตำแหน่งใหม่ การหมอบกราบครูอาจารย์ในวันเปิดภาคการศึกษาหรือการหมอบกราบครูอาจารย์ที่เป็นตัวแทน ในการมอบทุนการศึกษา เป็นต้น

ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑ วันจันทร์ เดือน ๘ แรม ค่ำ ๑ ปีกอ ศก ๑๒๓๖ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระราชวินิจฉัยไว้ว่า “...แลธรรมเนียม ที่หมอบคลานกราบไหว้ในประเทศสยามนี้ เห็นว่าเป็นการกดขี่แก่กันแข็งแรงนัก ผู้น้อยที่ต้องหมอบคลานนั้น ได้ความเหน็ดเหนื่อยลำบาก เพราะจะให้ยศแก่ท่านผู้ใหญ่ ก็การทำยศ ที่ให้คนหมอบคลานกราบไหว้นี้ ไม่ทรงเห็นว่ามิประโยชน์แก่บ้านเมือง แต่สิ่งหนึ่งสิ่งใดเลย ผู้น้อยที่ต้องมาหมอบคลานกราบท่านไหว้ให้ยศ ต่อท่านผู้ที่เป็นใหญ่นั้น ก็ต้องทนลำบากอยู่ จนสิ้นวาระของตนแล้วจึงจะได้ออกมา พันท่านผู้ที่เป็นใหญ่ ธรรมเนียมอันนี้แลเห็นว่าเป็นต้น แห่งการที่เป็นการกดขี่แก่กันทั้งปวง เพราะฉะนั้นจึงจะต้องละพระราชเพณีเดิม ที่ถือว่าหมอบคลานเป็นการเคารพอย่างยิ่งในประเทศสยามนี้เสีย ด้วยทรงพระมหากรุณา ที่จะให้ ท่านทั้งหลายได้ความสุข ไม่ต้องทนยากลำบากหมอบคลานเหมือนอย่างแต่ก่อน...” และเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ พระองค์ท่านทรงประกาศยกเลิกธรรมเนียม การหมอบคลานว่า “---ธรรมเนียมที่หมอบคลานนั้น ให้เปลี่ยนอิริยาบถเป็นยืนเป็นเดิน ธรรมเนียมที่ ถวายบังคมและกราบไหว้นั้น ให้เปลี่ยนอิริยาบถเป็นก้มศีรษะ---” จึงไม่เป็นการสมควรที่สถานศึกษา จะนำเอาธรรมเนียมการหมอบกราบ หมอบคลาน กลับมาบังคับใช้กับนักเรียนอีก ในยุคสมัยปัจจุบัน ยิ่งเป็นการบังคับโดยไม่สมัครใจด้วยแล้วยิ่งเป็นการไม่สมควรใหญ่

(โปรดพลิก)

